

'Bewoners hebben zelf vaak fantastische oplossingen'

Henk Geist

Haarlem ■ Dat de plannen voor de bouw van 2100 woningen in Zuidwest op weerstand stuiten is Floor Ziegler en Sanne Botterweg bekend. Maar op hun wandelingen door de buurt hebben ze ook gemerkt dat er genoeg bewoners zijn die hun omgeving beter willen maken.

„Wij hoorden toen veel positieve ideeën, er ontstond bij ons een

genuanceerder beeld dan de wijkraad bij ons had opgeroepen”, zegt Ziegler. „Wij zijn op zoek naar een eerlijk verhaal over wat er speelt in de buurt.”

Ziegler en Botterweg zijn door Mecanoo betrokken bij het project Zuidwest. Ziegler van het Stadmakerscentrum en Botterweg van het bureau Urban Sync gaan in Zuidwest vooral op zoek naar hoe de bewoners aankijken tegen hun

eigen stadsdeel. Ziegler: „Bewoners worden vaak niet goed meegenomen bij dit soort projecten. Wij willen gebieden ontwikkelen samen met de mensen die er wonen. Luisteren naar de mensen die hun buurt beter willen maken. Simpelweg door te wandelen door buurten en kijken en ons te laten leiden door de mensen die wij ontmoeten proberen we verbindingen te leggen tussen actieve bewoners, on-

dernemers, ambtenaren en wethouders. We houden al onze zintuigen open voor wat er speelt.” Dat moet uiteindelijk bijdragen aan een ook door bewoners gedragen plan voor Zuidwest.

Zo zetten ze ergens het bankje de Dwarszitter neer om mensen daarop te bevragen over wat ze dwars zit, wat ze daar zelf aan doen of waar ze juist trots op zijn. Botterweg: „Op een inspraakavond

komen vaak de vaste klanten, wij willen ook andere bewoners bereiken. Zo gaan we een wasdag voor auto's organiseren in Zuidwest en de mensen ondertussen vragen naar waar behoefte aan is. We openen ook een WhatsApp-groep voor de buurt. We willen ook verbinding leggen met initiatieven die er al zijn. Bewoners hebben zelf vaak fantastische oplossingen, hele creatieve ideeën.”

Francine Houben op de fiets in Taipei.

FOTO ROGER NEVE

'Kansen Zuidwest zichtbaar maken'

Henk Geist
h.geist@hollandmediacombinatie.nl

Haarlem ■ Onbekend terrein is Haarlem en ook Zuidwest niet voor Francine Houben. Haar bureau Mecanoo heeft in de Spaarnestad getekend voor het ontwerp van de Toneelschuur en het Sterrencollege. Ze heeft familie wonen in Zuidwest en er al een paar keer rondgewandeld. „Zuidwest ken ik redelijk, het deel waar de woningbouw komt is nu een bedrijventerrein. Het kan er dus alleen maar beter op worden”, voorziet Houben.

Haar betrokkenheid bij de plannen voor dit Haarlemse stadsdeel begon met een belletje van directeur Jan Heeremans van Hoorne Vastgoed, de aan de Vomar verbonden ontwikkelaar uit Uitgeest. Die is met de HBB Groep uit Heemstede verenigd in de Ontwikkelcombinatie Spoorzone West (OSW), die al de nodige eigendommen in de

ontwikkelzone Zuidwest heeft weten te verwerven. „Of wij mee wilden doen aan hun ambitie iets te ontwikkelen”, zegt Houben in een vergaderkamer van het Delftse kantoor, rijkelijk gevuld met maquettes van spraakmakende ontwerpen. „Wij hebben met Hoorne eerder een prijsvraag gedaan, zo zijn we in contact geraakt. Wij zien mogelijkheden om de ambities voor Zuidwest te verwezenlijken. Haarlem is natuurlijk sowieso een prachtige woonstad, met het strand, de zee en Amsterdam vlakbij.”

Tussen de lange lijnen van de Randweg, de spoorlijn naar Leiden en de Leidsevaart vormt Zuidwest een aaneenschakeling van allemaal losse buurtjes, constateert Houben. „Het is een langgerekte kralenketting met interessante kwaliteiten. Zuidwest vormt niet één gemeenschap, het bestaat uit verschillende gemeenschappen. Wij zien Zuidwest als een aaneenrijging van buurten, als een kralenketting, waarbij elke kraal iets specifiek heeft. Wij hebben niet de pretentie

om hier één nieuwe wijk te maken. Wij willen van die kralen gemeenschappen maken. In de nabije toekomst wordt vergrijzing en vereenzaming een groot item, daarom willen we plekken voor verbinding en ontmoeting maken. Dat verbetert een wijk altijd. In Taiwan zie je bijvoorbeeld mensen

De kralenketting van toparchitect Francine Houben

yoga op zulke publieke plekken doen. Dat krijg je hier ook steeds meer. De nieuwbouw moet aansluiten op de bestaande structuur, die moet een toegevoegde waarde hebben. We willen oud en nieuw tot één buurt maken. Het biedt de kans om kleine gemeenschappen per wijk te vormen en de kwaliteit van de buurten te verbeteren. Met

meer groen, meer voorzieningen, meer verblijfsruimte en ook met behoud van werkgelegenheid.”

Meer woningen zijn volgens Houben zeker mogelijk. Of 2100 nieuwe woningen, zoals de gemeente voor ogen heeft, teveel of misschien zelfs te weinig is, daarover wil ze zich nog niet uitlaten. „Dat is de gemeentelijke ambitie. Je ziet overal verdichting in de Nederlandse steden. Dat is ook goed, dat levert meer kwaliteit op voor iedereen. Onze steden zijn echt nog niet zo dicht bebouwd, er is nog ontzettend veel plek. Met gestapelde woningen is niks mis, appartementen zijn heel comfortabel. Je moet er alleen voor zorgen dat je bijvoorbeeld niet rechtstreeks vanuit de ondergrondse parkeergarage naar de woning gaat, dan kom je je medebewoners niet tegen. Mensen moeten elkaar op straat kunnen ontmoeten.”

Er ligt al een gemeentelijke visie voor Zuidwest in de vorm van een spelregelkaart. Houben: „Die kaart laat nog niet zien wat er komt, zo gaat het niet worden. Wij gaan

bekijken wat die kaart precies betekent en in samenwerking met de gemeente vanuit verschillende perspectieven onderzoeken wat er kan. Ook andere ontwikkelaars en corporaties zitten al aan tafel. Wij willen de kansen zichtbaar maken. Dat is de eerste stap.”

Het moet wat betreft Houben een door zoveel mogelijk mensen gedragen plan worden. „Haarlemmers zijn erg betrokken bij hun stad. De zorgen die er in Zuidwest leven zijn ons bekend, die vegen we niet van tafel. Het is een grote uitdaging om daar verandering in te brengen (zie kader, red.). Wij gaan zelf ook onderzoek doen naar bijvoorbeeld de verkeersafwikkeling, ik ben ervan overtuigd dat het autobezit in de toekomst minder zal worden. We willen de gevolgen voor de leefbaarheid inzichtelijk maken en de effecten laten zien van de hoeveelheid mensen die er straks bijkomen in Zuidwest. We gaan nu eerst luisteren, maar mijn potlood geef ik natuurlijk niet weg. Dat is mijn verantwoordelijkheid.”

Het door Houben ontworpen National Kaohsiung Center for the Arts in Taiwan

FOTO IWAN BAAN